

akademikerne

akademikerne

Hovedtariffavtalen og lønssystemet

Forhandlingsjef Jon Ole Whist, Farmaceutene
Spesialrådgiver Julius Okkenhaug, Psykologforeningen

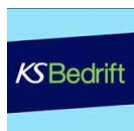
akademikerne

Grunnkurs stat Vilnius 24.-26. januar 2017

2

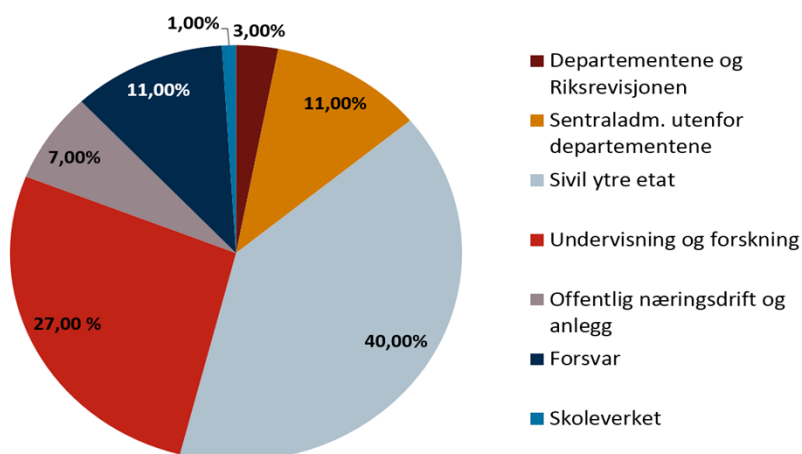
Partene på arbeidsgiversiden

Oslo kommune

KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon

Partene på arbeidstakersiden - Hovedsammenslutninger

akademikerne

Unio

5

akademikerne

NITO
NORGES STØRSTE ORGANISASJON
FOR INGENIØRER OG TEKNOLOGER

Norges
Farmaceutiske
Forening

SAMFUNNSVITERNE

JURIST
FORBUNDET

Tekna

econa

Naturviterne

norsk lektorlag

DEN NORSKE
LEGEFORENING

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING

SAMFUNNSØKONOMENE

KOL
Krigsskoleutdannede
Offiserers Landsforening

NORSK
PSYKOLOG
FORENING

afag
ARKITEKTENES
FAGFORBUND

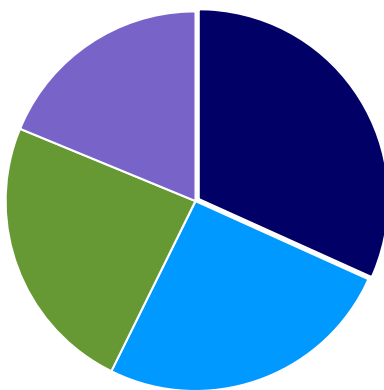

Den norske
tannlegeforening

akademikerne

6

Forholdet mellom hovedsammenslutningene i staten

■ LO-stat ■ Akademikerne stat ■ Unio stat ■ YS stat

Akademikernes lønnspolitikk

- Lønn skal være et aktivt personalpolitisk virkemiddel
- Offentlig sektor må ha mulighet til å bruke lønnsystemet på en slik måte at den kan rekruttere og beholde kvalifisert personell
- Offentlige virksomheter må ha handlefrihet i lokale lønnsforhandlinger

Arbeidsrettens to deler

- **Individuell arbeidsrett:**

- Den individuelle arbeidsretten tar utgangspunkt i den enkelte arbeidstakers og arbeidsgivers rettigheter og plikter
 - Skjer med utgangspunkt i arbeidsavtalen
 - Sentrale lover: Statsansattloven og arbeidsmiljøloven

Arbeidsrettens to deler

- **Kollektiv arbeidsrett:**

- Den kollektive arbeidsretten regulerer forholdet mellom fagforeningene på en side og arbeidsgiver eller arbeidsgiverorganisasjoner på den andre siden
 - Reguleres i tariffavtaler. Overenskomst, særavtale er synonyme begreper
 - Sentral lov:
 - Tjenestetvistloven av 18. juli 1958 nr 2

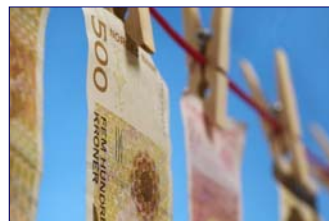
Tjenestetvistloven § 11

- En særavtale er en tariffavtale om lønns- og arbeidsvilkår som ikke omfattes av en hovedtariffavtale
- Sentrale særavtaler
- Lokale særavtaler
- En hovedtariffavtale er en avtale om generelle lønns- og arbeidsvilkår

Statens lønns- og forhandlingssystem

- Lønns- og forhandlingssystemet er nedfelt i 2-årige hovedtariffavtaler
- Hovedtariffoppgjør og mellomoppgjør
- Ulikelydende hovedtariffavtaler

Hovedtariffoppgjøret

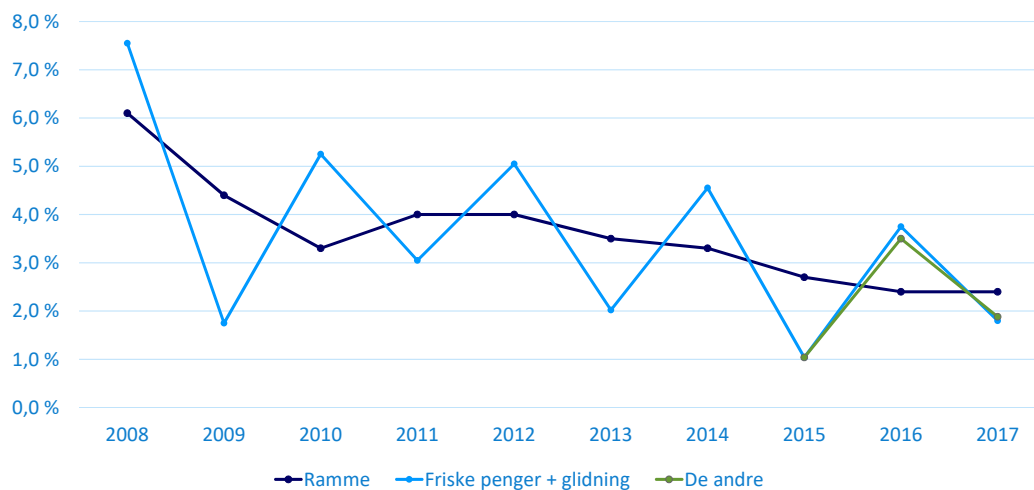
- Annethvert år
- KMD/Akademikerne
- Ramme for oppgjøret = midler til lokale forhandlinger
- Fellesbestemmelsene

Mellomoppgjør

- HTA har bestemmelser for 2. avtaleår
 - gir anledning til å ta opp forhandlinger i "mellomåret"
 - forhandles på grunnlag av økonomisk situasjon og utsikter for 2. avtaleår
 - Normalt begrenset til regulering av økonomiske satser
- =
Rammer for oppgjøret

I utakt pga. overheng, men rettferdig over tid

akademikerne

Hovedtariffoppgjøret steg for steg

- Høst/vår
Tariffkonferanser
- Januar
Partenes oppsigelse av HTA
– Kontaktutvalget
- Mars
Rapport TBU/SBU
– Partene forbereder krav

akademikerne

16

Hovedtariffoppgjøret steg for steg

- April
- Åpning av tariffoppgjøret
- Møteform/hyppighet
- Forhandlingsavslutning: enighet eller brudd

akademikerne

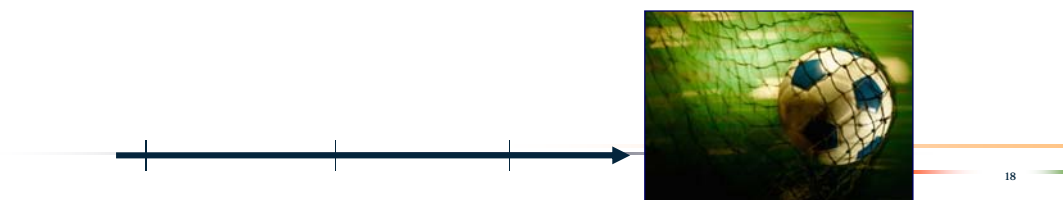

17

Hovedtariffoppgjøret steg for steg

- Mai/juni
- Eventuell mekling
- Godkjenning av oppgjøret

akademikerne

18

Høst

- Lokale forhandlinger

Fredsplikt

- Plikt til å avstå fra og til å motvirke bruk av kampfmidler i tariffperioden.
- Omfatter streik, lockout og blokade, og enhver form for aksjon som har som formål å tvinge frem en løsning av et retts- eller interessedespørsmål
- Unntak – sympatiaksjoner/politiske demonstrasjonsaksjoner

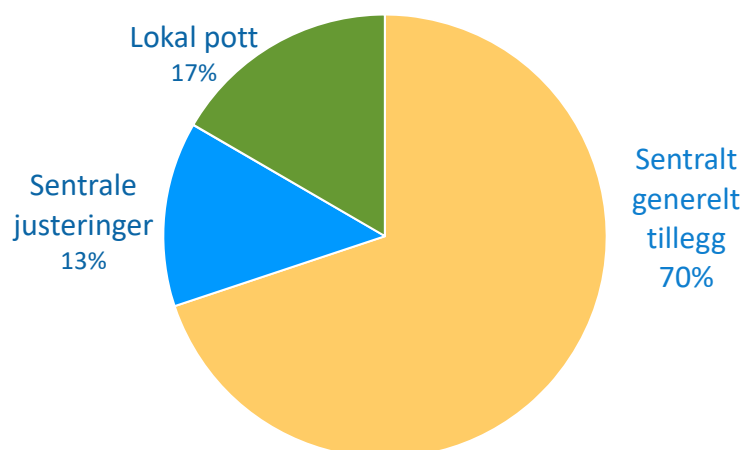

Konfliktberedskap

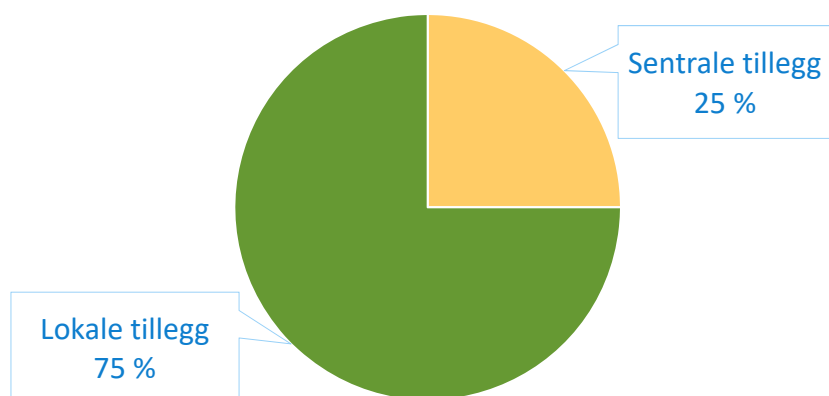
- Naturlig del av et tariffoppgjør
- Partene gjennomgår egne rutiner v/streik og skadevirkningene ved evt. streik - konsekvensanalyser
- Dispensasjonssøknadene avgjøres av organisasjonene

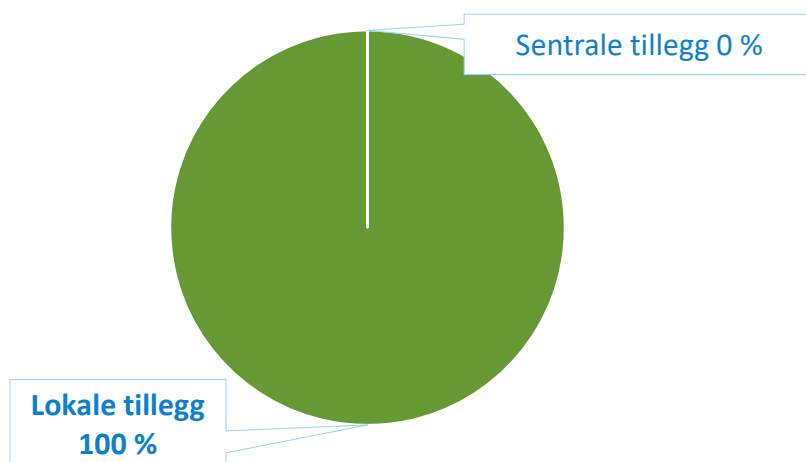
Lønnsfordelingen 2006 - 2015

Fordelingen av den økonomiske rammen i Akademikernes HTA 2016

Fordelingen av rammen fra og med 2017

Endringer i lønssystemet 2016

Øverste lønnstrinn i rammer og spenn fjernes

- Ingen øvre grense for årslønn
- Unngår konflikt med lokal lønnspolitikk

B-tabellen fjernet

- Tilleggene konverteres til kroner
- Viktig å identifisere «hjemmelen» for tillegget

Sentrale justeringer fjernet

- Har ikke blitt brukt i trad forstand på flere år
- Treffer sjeldent våre medlemmer

Strukturendringer i forhandlingsbestemmelsene

- Lederavlønning
- Delegasjon
- Tvist

Endrede forhandlingssteder

- Overgripende etater sentralisert
- Delegasjon
- Enkelte mindre virksomheter – nå eget forhandlingssted

Endringer i HTA i 2017

Lønntabell fjernet

- Lønn oppgis i kroner
- Lønnsplanheftet endres til minstelønn i kroner
- Stillingsutlysninger – lønn i kroner

Økt lokalt handlingsrom

- All økonomi ut lokalt
- Lønnsøkning kun via lokale forhandlinger
- Presisert muligheten til bruk av arbeidstitler i 2.3 – lokal lønnspolitikk

Lønnsrammene endres til prosentangivelse

- Lønnsrammene gir uttrykk for ansiennitetstillegget i prosent

Konsekvenser av ulikelydende HTA

Lik økonomisk ramme	<ul style="list-style-type: none"> • Ulik fordeling av økonomi – sentralt vs lokalt
Beregne Akademikernes lønnsmasse	<ul style="list-style-type: none"> • Utveksle medlemslister med KMD • Uorganiserte – den andre HTA • Identifisere medlemmer lokalt
Lønnstabell og lønnstrinn	<ul style="list-style-type: none"> • Utgår for Akademikerne– lønnsplanheftet ulikt
Forhandlingsbestemmelsene	<ul style="list-style-type: none"> • Virkemiddelbestemmelsen ulik • Presisert bruk av arbeidstitler, kun vår avtale
Fellesbestemmelsene	<ul style="list-style-type: none"> • Likt for begge avtalene

Hovedtariffavtalens inndeling

- **Sentrale bestemmelser**
- **Lokale bestemmelser**
- Fellesbestemmelser
- Pensjon
- Diverse
- Avtalefestet ferie
- Vedlegg
- Lokale forhandlingssteder

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forside	3	4	Pensjon	17	
HOVEDTARIFFAVTALEN	4	4	2	Transporende	17
1 Sentrale bestemmelser	7	5	Diverse	18	
1.1 Innledning	7	5	1	Arbeidstid (AFT)	17
1.2 Lønnstabell	7	5	1	Varede tillegg	18
1.3 Stille opplysning	7	5	1	1	1
1.4 Sentrale forhandlingsperioder	7	5	1	1	1
2 Lokale bestemmelser	8	6	1	1	1
2.1 Ferie	8	6	1	1	1
2.2 Fritidsavgifter	8	6	1	1	1
2.3 Lokale forhandlings	9	6	1	1	1
3 Fellesbestemmelsene	11	6	1	1	1
3.1 Generelt	11	6	1	1	1
3.2 Definisjoner	11	6	1	1	1
3.3 Innholdet av innlegg og opplegg	11	6	1	1	1
3.4 Brevveksling og utveksling av	11	6	1	1	1
3.5 Opplysningssaker	11	6	1	1	1
3.6 Pensjonsrett og ferie	11	6	1	1	1
3.7 Arbeidsrett	11	6	1	1	1
3.8 Erstatningsrett for	11	6	1	1	1
3.9 Lønnstabell	11	6	1	1	1
3.10 Lønn med overgang til	11	6	1	1	1
3.11 Lønn under	11	6	1	1	1
3.12 Arbeidsrett	11	6	1	1	1
3.13 Arbeidsrett	11	6	1	1	1
3.14 Arbeidsrett	11	6	1	1	1
3.15 Arbeidsrett	11	6	1	1	1
3.16 Arbeidsrett	11	6	1	1	1
3.17 Arbeidsrett	11	6	1	1	1
3.18 Arbeidsrett	11	6	1	1	1
3.19 Arbeidsrett	11	6	1	1	1
3.20 Arbeidsrett	11	6	1	1	1
3.21 Arbeidsrett	11	6	1	1	1
3.22 Arbeidsrett	11	6	1	1	1
3.23 Arbeidsrett	11	6	1	1	1
3.24 Arbeidsrett	11	6	1	1	1

HTA kapittel 2

LOKALE FORHANDLINGER

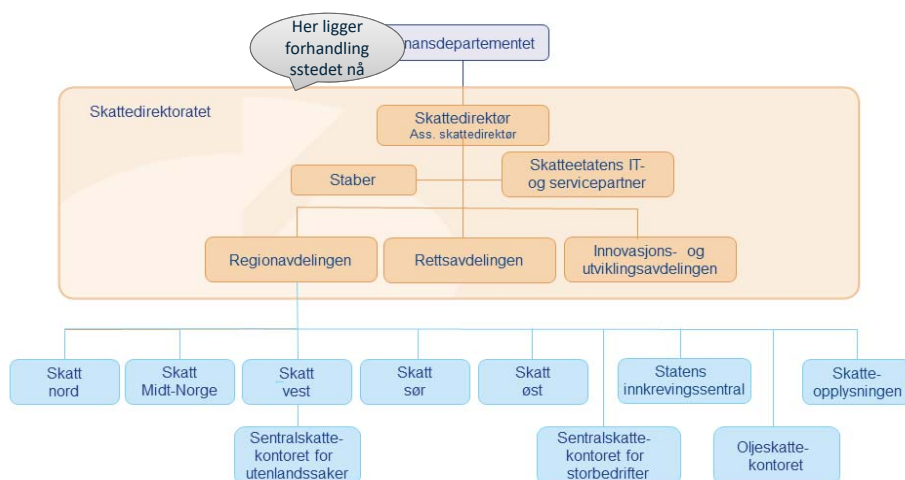
HTA pkt. 2.1. - Parter

- Valg mellom hovedsammenslutning (akademiker-samarbeid) eller primærforeningene
- Ikke samme partsbegrep som HA
- To ulike Hovedtariffavtaler: Vår avtale er inngått mellom Akademikerne og KMD
- Akademikerne forhandler separat med arbeidsgiver

HTA pkt. 2.2. – Forhandlingssteder

- Forhandlingssteder i HTA vedlegg 2 – sentralisert til direktoratsnivå/ hovedkontornivå
- Mulighet for delegering – drøftes med tillitsvalgte
- Forhandlingene bør delegeres
- Ved delegerede forhandlinger – pkt 2.5.1 avsetning, 2.6.3 forberedende møte, 2.6.5 protokoll, 2.7.1 tvist

Skatteetaten

HTA pkt. 2.3. - Lokal lønnspolitikk

- Viktig grunnlag for forhandlingene –omforent
- Må gjøres kjent for de ansatte
- Bør jobbes med i god tid før lokale forhandlinger
- Både individuelle og kollektive faktorer kan vektlegges ved lønnsdannelsen
- Analysere virksomhetens utfordringer og behov

Nytt fra 2017:

- Bruk av arbeidstitler kan benyttes i tillegg til stillingskoder

HTA pkt. 2.5.2. - Lønnsregulering for ledere

- Øverste leder – fagdepartement eller styre
- Neste ledernivå – øverste leder og tillitsvalgte – arbeidsgivers siste tilbud ved uenighet

HTA pkt. 2.6.1 - Lønnskrav

- Forhandlingsrett og plikt
- Forhandlingsregler

HTA pkt. 2.6.3 Gjennomføring av lokale forhandlinger

- Forberedende møte
- Før forhandlinger skal det gjennomføres forberedende møte
 - Skal gjennomgå: forhandlingsgrunnlag, pottens størrelse, hensyn til likestilling etc.
 - Skal avtale kravfrist og møteplan for gjennomføring
 - Statistikk og lønnsopplysninger
 - Referat
 - Forhandlingsregler dersom det lokalt ikke er enighet om annen gjennomføring

HTA pkt. 2.5.1 - Lokale forhandlinger

- Betingelser:
- Det sentralt er avsatt midler fra den økonomiske rammen til lokale forhandlinger
- Arbeidsgiversiden avsetter økonomiske midler fra virksomheten

HTA pkt. 2.5.3 - Særlig grunnlag

1 a) Vesentlige endringer

- Omfang
- Kvalitativt høyere nivå
- Nivå på stillingen

1 b) Tiltak som fører til økt effektivitet, forenkling eller bedre brukerorientering

1 c) Omorganisering / organisatoriske endringer

- Fusjonering
- Ubegrunnede lønnsforskjeller

HTA pkt. 2.5.3 - Særlig grunnlag

Nr. 2

- Rekruttere og beholde
- Ekstraordinær arbeidsinnsats

HTA 2.5.3. forts. - Lokale forhandlinger

- Det kan avtales at forhandlingene avgrenses til en eller to ganger i året.
- Ingen økonomisk ramme
- Innvilgede krav må dekkes innenfor virksomhetens budsjett
- Virkningstidspunktet fastsettes under forhandlingene.

HTA pkt. 2.5.4 - Virkemidler

- Viktig å huske at alle virkemidler kan og bør vurderes brukt lokalt:
 - Generelle tillegg
 - Individuelle tillegg
 - Ev justeringer av grupper

Dette ble spesifisert i endringene i HTA i 2017.

HTA pkt. 2.5.5 - Ansettelse i ledig stilling m.v.

Punkt 1

- Drøfting med tillitsvalgt -lønn ved kunngjøring

Punkt 3

- Arbeidsgiver **skal** inntil 12 måneder etter tilsetting, og ved overgang fra midlertidig til fast tilsetting vurdere arbeidstakerens lønsplassering på ny innenfor stillingens lønnsalternativer.

HTA pkt. 2.6.5 - Protokoll

- Tid, sted, navn på parter og deres representanter, sluttresultat.
- Ved uenighet: Standpunkter skal fremgå
- Protokolltilførsler
- Signeres av forhandlingslederne
- Protokollen er offentlig

HTA pkt. 2.7 - Tvist

2.7.1 Delegerte forhandlinger

2.7.2 Statens lønnsutvalg

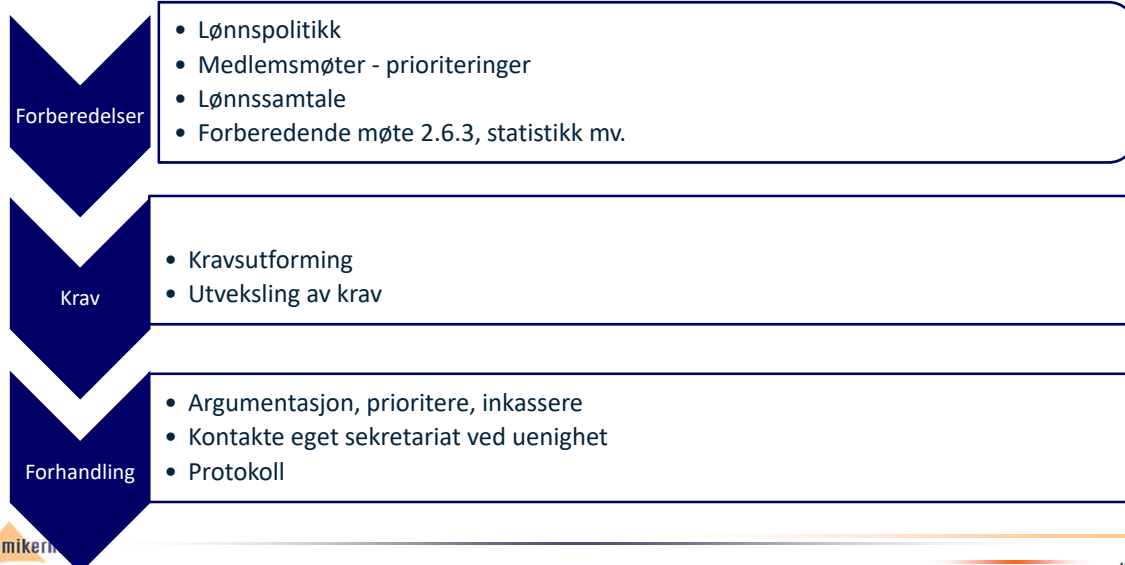
Ta saken opp med foreningens sekretariat før
brudd og stevning til Statens lønnsutvalg

Statens lønnsutvalg

- Opprettet i 1958
- Nøytrale medlemmer
- Arbeidsgiverrepresentanter
- Arbeidstakerrepresentanter

Lokale forhandlinger - tidslinje

Takk for oppmerksomheten!

www.akademikerne.no

Følg Akademikerne på sosiale medier

www.facebook.com/akademikerne

www.twitter.com/akademikerne